

Budafok, 1933 március hó 11-én.

VIII. évfolyam.

10. szám.

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÓRS, BUDATÉTÉNY, NAGYTÉTÉNY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADÓJA.

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési ár egész évre 8 pengő. Egyes szám ára 16 fillér.Szerkesztésért és kiadásért felelős:
POÓS REZSŐ.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Plébánia-utca 2.

MÁRCIUS IDUSÁN

a magyar szabadság hajnalhasadásának ünnepén Trianonba küldjük ezt az üzenetet:

Az egész világ egyetlen álama sem tekinthet vissza olyan viszontagságos, de dicső ezredéves multra, mint Magyarország. Ezt az országot az ezeréves multnak eseményekben gazdag történelme olyan egységes testté szilárdította, hogy e testből bünhődés nélkül a legkisebb részecskét sem lehet letörni. Döngethetik, zuzhatják, sebezhetik külső hatások ezt az egységes nemzettestet, mint ahogy ez meg is történt, rövid időre le is téphetnek belőle apróbb-nagyobb részeket, ez sem ismeretlen a magyar történelmében, de a döngetés, zuzás, sebzés lehull az egységes nemzettestről és a letört részek az országtörzs történelmi, kulturális és gazdasági vonzásából soha el nem kerülnek.

Az a nemzet, amelynek fiai a világháború fergetegében így megállták helyüket, nem hal meg.

Akár mennyire boros az egünk, akármilyen keserű jelen ül rajtunk, akárhogy fenyeget is a gondok, nehézségek, bánatok tömegeivel a jövő: ne aggódjunk nemzetünk és hazánk sorsa felől. Gondolatunkban forduljunk a magyar mult elmúlt veszedelmeihez és ma is fényes dicsőségéhez, idézzük fel nagy őseink példáit.

A mult biztatását és ősök hamvait Március Idusán bőségesen szórja szét a szelelő, hogy hitre, bizalomra, hazaszeretetre gyujtsák fel a magyar sziveket.

Magyarok! Imádkozzatok és dolgozzatok. A mult tanulsága s a jelen erői nem csálnak. Hazánk fel fog virulni és hite, szorgalma, munkássága, kultúrája és akarata árán nem sokára a teljes, nagy Magyarországnak lesz boldog, hálásszívű lakója a magyar.

Március Idusa ezt üzeni Trianonnak és a trianoni magyar nemzetnek!

HÉTRŐL-HÉTRE

Egy budafoki környezetben: — Missziós utam alatt sok nyomort láttam, de ehhez hasonlót egyet sem. A családban 7 gyermek, a legidősebb 14 éves. Az apa gyomorbeteg, az inségkonyháról kapott ételt nem tudja megemészteni; egy helyiségből álló lakás, nagy, csupasz, nedves falakkal, ablak nélkül. Némi világosságot csak az ajtó hézagjai és egy kis négyzetes bevilágítás szolgál. Butorzat 2 rozoga ágy, ágynemű nélkül, szedett-vedett holmival, aztán egy szelvény rámája tele zsákkal és rongygyal, egy rossz gyermekkosci, két rozoga szék és egy kis tüzhely. Kenyernek, ételnek, tüzelőnek semmi nyoma, de még edénynek sem. Gyermeknek éhesek, mert napjában csak egyszer esznek, az inségkonyháról. Szomorú, szivfacsaró látvány. Nagy család kenyérkereső nélkül. — Igen, igen. A nyomor égre kiált.

A fiatalok eleven; valóban nem lehet tőle várni, hogy olyan legyen, mint az ötvenévesek. Hogy az idősebbeknek nem mindig tetszik a zaj és hirtelenkedés a villamoson,

amikor hazaözlök a zsvajgó sereg, az is természetes. Hogy a kalauz bácsinak nincs mindig mosolyogni való kedve a kacagó fiatalok között? . . . De mért eresztenek zord kalauzt az ifjuság vonatára, aki hasonlít a mindig morc pulihoz, amelynek a kis bárány is csak harapási alkalom. Vidám, derült, bérlettel rendelkező, családi szándéktól igazán távolálló kis gimnazistalányokat miért kell lehajtani az üres kocsirol kalóca ur?

A füst, amely konzerválja a sonkát, a heringet, a füstös cigányt és a füstre tett elveket, a füst a követ megeszi. Gránitot eszik a füst, mint az idő vasfoga és malter. Mi eddig mindig azt hittük, hogy a büzgyár füstje, amint szép sötétre pácolja a templomtornyot, egyben konzerválja is, mióta azonban meghallottuk, hogy a Mátyás templom köveit a füst rágta el s most parafint fecskendeznek a kövek bőre alá, hogy békében hagyja a füst, mert a parafint a füst nem szereti, mi is más szemmel nézünk a büzgyár füstjére és kormára . . . Parafint neki.

Tegyünk az országot pora ellen

A ki-kisítő nap a tavasz közeledésének ígérete mellett a budafoki élet egyik állandó nagy kellemetlenségét is meghozza: az országtörzs port. Az országot vonalának és környékének lakosságát ez fosztja meg Budafok 3 as nagy áldásának, a levegőnek, víznek, napnak elsőtől említett tényezőjéitől, a jó levegőtől. Amint egy gyorsabban hajtó szekér, különösen pedig, ha egy gyorsan száguldó személyautó, vagy hatalmas szelet csapó teherautó elhalad az országot alkotó Beniczky Ferenc utcán, Apponyi-uton és Fehérvári-uton, a kövezet két szélén egybegyűlt szmértézfűszkekből a levegőbe csapódnak a portömegek, amelyek percekre egészségtelenné, bacillusossá, undorítóvá teszik az utkörünyék levegőjét még akkor is, ha a következő percekben meg nem érkezik a következő szekér, vagy autós a következő porfelleg.

Az országtörzs problémájának teljes megoldását az hozza meg, ha a város végre rá tudja kényszeríteni a HEV-et arra, hogy a vasúttársaság a sinek két szélét és közét kiköveze.

Mi az oka annak, hogy a HEV

a sinek kikövezését halogatja, nem tudhatjuk. Lehet, sőt valószínű, hogy a másfél évig húzódo tulajdonosváltásban leli ez magyarázatát. No, de most már befejeződött a változás, a HEV a BSzKRT-on át a főváros kezébe került. Sürgetni kell a fővárost, hogy a bekövezést hajtsa végre. Mindenesetre kevés a valószínűsége annak, hogy ez a bekövezés még az idén meglesz, a fővárosnak és a BSzKRT-nak lesz a HEV-vel kapcsolatosan egész se regnyi nagyobb fontosságú megoldani valója, mielőtt a sor erre kerülne.

Ha tehát a porkérdés megoldását, vagy legalább a túrlhetőségig való enyhítését Budafokon kívüli tényezőktől tesszük függővé, akkor alighanem az idén is végigprúszkóli köhögés és undorogja a tavaszt és nyarat az országot mentének lakossága és mindenki, akit az országtörzs való közlekedéshez köt a munkája, célja, vagy a lakásához való eljutás.

Nekünk magunknak kell az idén hozzáfognunk a porveszedelem leküzdéséhez. Ez nem is nagy dolog, nem kerül nagy költségbe sem,

csak a porkérdés főkozójához kell hozzáférni.

A por fészke az utkövezés és a villamos vonal, a másik oldalon pedig az utkövezés és az árok között fekvő kikövezetlen utolsó. A por évről-évre it halmazódik fel, az eső, a locsolás oda hordja, a járművek oda verik le, a szél ott gyűjt egybe. S mikor kisüt a tavaszi nap, az egymásra rakódott porrétegek átszáradnak, jön a villamos és a társzekerek rázkódása, az fellazítja, jön a szél, vagy a járművek, különösen az autók által okozott erős légáramlat, s a levegőbe szórja. S az eredmény az a szörnyű állapot, amely miatt tavasztól az őszi esőzésig az országot lakossága és járókelői szenvednek.

A port tehát az országot egész szélességben való kikövezéséig ott a porfészkekben lehet megtámadni és lekötöni. Erre a nedvesség nem alkalmas, hiszen egy-egy nyári locsolás hatása félórakra alig terjed ki. Budafok városnak ezeket a kövezetközi porfészkeket olajréteggel kell bevonnia, ami a budapesti példa nyomán több hétre, talán egy-két hónapra képes lekötöni a port.

Az egész országot beolajozására nem lehet gondolni, hiszen a kövezet neme kizárja az olajozást. De nem volna szükség erre még akkor sem, ha műszakilag lehetséges volna is az olajozás, vagy volna pénze a városnak ilyesmire. Hiszen a por nem az uttesten magán, hanem oldalt a fészkekben van lerakódva. Az olajozás így sok pénzbe sem kerülne, mert kevés kellene belőle és a város utmunkásai szükség szerint kézi erővel, locsoló igénybevétele útján beszórhatják a poros utcasávot.

KULTUREST

Március hó 6-án Schorsch Ferenc polgári iskolai tanár töltötte be az előadói tisztet. A magyar iparosság multját, a céh-élet világát tárta föl vonzó, érdekes ismertetésében. Elvitte hallgatóságát abba a boldogabb korszakba, amikor a gép még nem hódított tért az ember életében és nem érzéstelenítette el abban a szívet és lelket . . . A kézműves, az iparos akkor nemcsak munkás volt, de művésze is a mesterségének. Nem bilincselte le a sablon, a tömeggyártás; abba, amit kezemunkájával alkotott, belevehette az izlését, a lelkét, az egyéniségét . . . A céhéletnek vallásos és hazafias szellemi áthatottságú szigorú etikája volt; úgy műhelybeli, mint családi életben. Kijegyezett erkölcsi és szakmabeli szokások, törvények irányi-

tották, melyek az iparososztálynak tiszteletet, becsületet, polgári tekintélyt és jómodot biztosítottak... Elmult szép idők integetnek felénk a céhéletből, hogy erőt, buzdítást vigyenek mai küzdelmeinkbe s hogy iparos- és kereskedő osztályunk jobb jövőjének kiépítéséhez hasznos tanulságokat nyujtsanak. — A közönség nagy figyelemmel kísérte a szép előadást s végeztével hálásan megtapsolta.

A kísérő műsorban az Iparos és Kereskedő Kör műkedvelő ifjusága szórakoztatta igen kellemesen a hallgatóságot. — Fassbinder Ferenc pompás szavalata, a széphangu Prim György éneke, mit zongorán Gács Rezsóné kísért, továbbá Müller Augustia, ifj. Mutter Ferenc, ifj. Graszl István, Rácz István, Meichl Antal és Hantzmán Ferenc ügyes színpadi szereplése élvezettel töltötte el és vidám hangulatba emelte a közönséget. Érdekes filmhíradó és tanulmányos kulturfilm szolgálták még a kultúrest rendezéséhez fűzött célokat.

A következő alkalommal, március 13-án, hétfőn, hazafias kultúrest rendez a népművelő bizottság. Legyen ez az est kellemes találkozója mindnyájunknak, akik egyek vagyunk a nemzeti érzésben és a hazaszeretben!

— **Az OMKE titkára** Nádor Jenő igen érdekes előadást tartott csütörtökön este a helybeli OMKE fiók helyiségében az iparosok és kereskedők helyzetéről, egymásra utaltságáról és a késő, de biztosan bekövetkező gazdasági fellendülésről. Addig is kitartásra, együttműködésre, a hatóságok tiszteletére buzdított. Az előadáson a város vezető személyiségeivel élükön az iparosság és kereskedő társadalom köréből igen sokan vettek részt és nagy érdeklődéssel, majd zajos tetszéssel honorálták az előadást.

Bánat, Gond, Csalódás, Szenvedés...

Szeretek sétálni ősszel az erdő lombhullató fái alatt. A hulló sárga falevelek zizegését, az ágak közt játszó szél zenéjét hallgatom s lelkelem elmerül a mulandóság mélyes-eges valóságában. A sárga falevelek ruhámra hullanak s ilyenkor a mesebeli szegény kisleány jut az eszembe, akit mostohája a lejtett orsóért kutba küldött s onnan csillogó aranyos ruhában tért vissza.

Ma, futottam az akácok sárguló fái alól. Ma nem tudott megkapni az ősz varázsa.

Öröm után vágytam. Mosolygó arcot kerestem.

A magas utszéli jegenyék belevesztek az est sötétjébe. Már nem láttam semmit. A város fénye jelezte csak az irányt, merre kell mennem! Siettem!

Kunyhóhoz értem. Kivilágított kicsiny ablakán nem volt függöny, szabadon tekinthettem a szobába.

A fehérre meszelt falon tányérok lógtak. A tükör sarkából hiányzott egy darab, a hiányzó darabot papírvirággal dekorálták. A sarokban szegényes ágy, a földön szalmazsák. Középen asztal. Az asztal mellett egy férfi ült, vad arcán kidülledt, kékes erek... Szinte éreztem a nehéz, borgőzös levegőt... S a sarokban három halálra vált gyerek...

Március 15-ikét

ez évben is hagyományos ünnepiességgel tartja meg városunk közönsége.

A nap istentiszteletekkel veszi kezdetét. Délelőtt 11 órakor hazafias ünnepély az Attila filmszínházban.

Az ünnepély sorrendje a következő:

1) Magyar Hiszekegy, éneklí a Budafoki Dalárda.

2) Kéler Béla: Rákóczi-nyitány, előadja a Budafoki Zeneegyesület.

3) Ünnepi beszéd, tartja Kozma Imre.

4) Petőfi Sándor: Nemzeti dal, szavalja Fassbinder József.

5) Hazafias dal, éneklí a Budafoki Dalárda,

6) Sajó Sándor: Fák, fák... szavalja Pajer Imre.

7) Jul. Fucik: Kinizsi mars, előadja a Budafoki Zeneegyesület.

8) Himnusz, éneklí a Budafoki Dalárda.

Az ünnepélyen természetesen nincs belépődíj.

A napot a Budafoki Kaszinó hagyományos szabadság vacsorája zárja be.

HIREK

Március 15-én a hivatalos ünnepi szentmise délelőtt 9 órakor.

— **Dr. Czermann Antalné a Szociális Misszió díszelnöke.**

A Szociális Missziótársulat helyi szervezete folyó hó 3-án a tagok nagyszámú részvételével választmányi gyűlést tartott, melynek határozata folytán az egyesület díszelnököt választ. A tagok közkívánatára ezen tisztség betöltésére küldöttésképpen dr. Czermann Antalnét kérték fel, aki kivánságuk teljesítésével ez alkalommal is tanujelét adta a nagy szociális szeretetnek, mellyel városunk szegényeit mindenkor támogatja. A díszelnök ünnepélyes beiktatása az áprilisi közgyűlés keretében történik.

— **Gyászrovat.** Karner Árpád mérnökari alezredes életének 49-ik évében harctéren szerzett betegségében Budapesten elhunyt. Karner Béla budafoki tűzoltóparancsnok testvérbátyját gyászolja benne.

— **Gyásza van a Gschwindt-gzárnak.** Helyettes vezérigazgatója Rein Sándor szerdán hajnalra Budapesten Mányoki-ut 16. szám alatti villájában felakasztotta magát s mire rátaláltak, halott volt. A testileg-lelkeleg összeomlott ember temetése csütörtökön történt meg Budapesten nagy gyászoló közönség s benne a budafoki gyár tisztviselői és munkásai jelenlétében.

— **Siuda Nándor,** a mi jőnevi festőművésznünk a téli szezon alatt a Nemzeti Szalonban és az ugynevezett Dunai Kiállításon szerepelt érdekes ködös tónusú képeivel, köztük egy-egy igen szép dunai, balatoni, erdei és tabáni vászonnal. Művei úgy a közönség, mint a sajtó körében méltó feltűnést keltettek. A tavaszi szezonban a Nemzeti Szalonban és a Mücsarnok tavaszi tárlatán szerepelnek Siuga-képek.

— **A Budafoki Gazdálkodók Egylete** folyó hó 21-én este 8 órakor tartja a Werl-féle vendégtőben tavasz kezdetére rendezett társasvacsoráját. Jelentkezni lehet a jelentkezési iven, valamint a fentnevezett vendéglősnél.

A difteria elleni védőoltások

első csoportja még folyamatban van. Az elmúlt héten a Mező-utcai ovodában, a Pannónia-utcai ovodában és iskolában, és a kelenvölgyi ovodában és iskolában oltattak a gyermekek. Mindezen helyeken nemcsak fenti iskola, illetve ovoda növendékei részesültek védőoltásban, hanem a dobszóval az ovodákat nem látogató gyermekek szülei is behívtattak az oltáson való megjelenésre.

Az oltástói eddig elmaradt gyermekek folyó hó 12-én, tehát holnap vasárnap délután 1/3 órakor oltatnak be. Nyomatékosan felhívjuk a gyermekek szüleit, hogy a teljes védettség eléréséhez szükséges 3 oltás elnyerhetése céljából a holnap oltáshoz az eddig nem védőoltott 2-6 év közötti gyermekeket feltétlenül hozzák el.

Dicséri a városunk lakosságának kultúrnívóját, hogy az eddigi oltási terminusok alkalmával a gyermekek nagy tömegeit hozták az oltáshoz s dicséri kisdedeink bátorságát, hogy helyesen, bátran, viselkednek s minden sírás nélkül viselik az oltásokat, már a kis gyermekeink is át vannak hatva a prevenció fontosságától.

— **A KIE szerdai vacsorája** szépszámu közönség részvételével folyt le. A vendégeket és tagokat dr. Czermann Antal min. tanácsos elnök üdvözölte, képet festvén beszédében a KIE eddig elért eredményeiről és kitűzött céljairól. Az est előadója Bozzay Zoltán budapesti reálgimnáziumi főigazgató volt, aki az egyesületi élet kulturális jelentőségéről és nevelő hatásáról beszélt feszült érdeklődés mellett. A kiváló előadásért dr. Czermann elnök mondott köszönetet.

— **A Kelenvölgyi Kaszinó** folyó hó 11-én (szombat) este 8 órakor a kaszinó helyiségében rendezte évi közgyűlést tart.

Az ablak felé fordítja fürtös fejét. Finom, karcsu kezével letörli szeméit. Sirt. A nagymama szeliden hozzásiet.

Az apa idegesen dobja le az ujságot az asztalra, Margit kisiet a szobából.

Ujra nyílik az ajtó. Zoltán lépett be a legidősebb. Komoly embernek ismerik, de szenvedéye a kártya... Ajka körül kényszeredett mosoly. Félremagyarázhatatlan gesztussal megy a nagymama felé. Az öreg asszony a tarka csecsebecsékkel díszített ódon fiókos szekrényhez lép, kivész egy kis kazettát. Egy... két... három... no még egyet... Zoltán szótlanul indul kifelé. Az öreg nénikét megrázza a zokogás. A férfi földhöz vágja az ujságját, de most már röpül minden lapja. Odamegy az öreg asszonyhoz.

— **Miért kell tömni azt az átkozott kölyköt?**

— Csitt, hallgass, hiszen a véred. Mit álljak még itt? Milyen különös, akiről azt gondoljuk, hogy boldogok, oda is beköszönt a bu, a gond, mint máshová.

Tovább siettem. Tovább, tovább, csak legalább egyre, egy mosolygó arcra találok.

Amott megint kivilágított ablak. Benn imbolygó árnyak. Megálltam.

Consilium. Orvosok tanácskoznak, arcukon ott honol a kérdés: élet, vagy halál?

A másik szobában hófehér gyermekágyacskák. Az ágy fejénél az anya, szemben vele az apa. Szótlanul bámultak egymásra. Az asszony sápadt, fáradtan támaszkodott az ágy párkányának, fáradtan jár körül a férfi tekintete. A két fáradt szemből láttam, itt már nincs remény...

A kis gyermek mozdulatlanul feküdt, csak néha-néha köhögött fel csunya, rikácsolva; zakatolt bele a melle.

Egy sóhaj röppent el ajkaimról az ég felé. Ez volt a legborzasztóbb látvány az este.

Hazaértem. Kinyitottam ablakomat. Soha ilyen barátságatlan nem volt az otthonom. Belebámultam az éjszakába. A hold halkán világított elő a felhők közül. Ugy tűnt fel, mintha a felhők között hintót látnék a város felett robogni, mintha szárnyas paripák ragadnák magukkal. A kocsiban feketeruhás alakok ültek, mindegyik homlokán egy-egy diadém. Bánat, Gond, Csalódás, Szenvedés — a kocsis homlokán: Élet!

* * *

Másnap délelőtt levelet hozott a posta. Néhány sor, de elszállt a boldogságom.

Engem is meglátogatott a Bánat, Gond, Csalódás, Szenvedés!

Folláth József.

EGYHÁZKÖZSÉGI ÜGYEK

Istentiszteletek.

Szombaton, március 11-én este 6 órakor litánia, előtte fél 6-tól kezdve szentgyónási alkalom. A szentgyakorlatot végző ifjúság szentgyónása.

Vasárnap, március 12. böjt második vasárnapja. Reggel 7 órakor német szentmise és szentbeszéd 1/49, 9, 1/2, 12 órakor csendes szentmise. 10 órakor nagymise, szentbeszéd és az ifjúság közös szentáldozása.

Csütörtök, március 16. csendes szentmise + nagyszülőkért.

Temetések.

Nagy részvét kísérte utolsó útjára **Lerner Mihályt,** aki 77 éves korában távozott az élők sorából pápai áldással a szentségek felvétele után. Megadatot neki, hogy 6 évet élt még az aranylakodai után dedunokák és szerető gyermekek körében, akik megtört szívű letele társával együtt fájdalmasan állták körül sírját. Asszisztenciával Poós Rezső apátplébános végezte a temetési szertartást; aki az aranyáldást adta az 50 éves házassági hűségre, az kísérvé koporsóját siri nyugovóra, az volt az elhunyt utolsó kívánsága. Temetése március 8-án volt.

Nyugodjék békecsövegben s az örök világosság fényeskedjék neki.

— **Misszió családiest,** A Szociális Missziótársulat folyó hó 4-én tartotta márciusi családi összejövetelét. A Stefánia Szövetség rendelészo-bája kicsinynek bizonyult a sok érdeklődő befogadására, akik ezen estén megjelentek Farkas Edith országos elnök rádió előadásának meghallgatására. A rádiószózat után Földi Ferencné az egyesület titkárnak, a sok évi tapasztalatokon felépült előadása következett, aki tiszta képet nyújtott miképpen kezeljük testileg-lelkileg beteg szegényeinket. A tanulságos előadás után a tagok meleg szeretettel ünnepelték öv. Lénert Ágostonné névünnepe alkalmából, aki meghatva köszönetet mondott a megnyilvánuló munkatársi szeretetért.

— **Az 1934. évi választói névjegyzék** összeállítása most folyik. A névjegyzékbe hivatalból felveszik az 1930 december 31-én eszközölt népszámlálásban felvett nőket, ha 30 életévüket s a férfiakat, ha 24 évüket betöltötték. Természetesen akkor, ha a választó jog birtokához szükséges egyéb feltételek fennforognak. Azoknak, akik 1930 december 31-ike óta lakást változtattak, jelentkezniük kell március 15-éig, hogy így a változásról a hatóság tudomást szerezhesen s őket a választók jegyzékébe az új állapotnak megfelelően beiktathassa. A névjegyzék május folyamán közszemlére kerül s ellene felszólalással lehet élni. A választási ügyek hivatala a város közigazgatási osztálya. (Emelet 6.)

— **A városi sakkbajnokság mérkőzése** március hó 14-én kedden veszik kezdetüket. A versenyek színhelye Wolf-féle vendéglő. A versenyek minden hét keddi és csütörtöki napjain este 8 órai kezdettel folynak. A küzdő porondra eddig 15 jónévű sakkozó jelentkezett. A sakkör érdeklődőket szívesen fogad.

Esküvő.

Greger István március 7-én vezette oltárhoz **Dengel Johannát.** Isten vezérelje őket életük útjain.

Értesítések.

Felhívjuk a hívők figyelmét a szombat esti szentgyónásokra. Vasárnap ugyanis olyan rövid az idő szentmisék alatt, hogy hosszas várákozás nélkül alig lehet a gyónatószekekhez jutni. Az esti homály hangulata is jobban megfelel a bűnbánatos érzéseknek. Továbbá az időből is jobban kitélik a teljes zavartalan ájtatoskodás.

A **budafoki egyházközség tanácsa** folyó hó 10-én délután gyűlést tartott, melyen letárgyalta az 1932. évi számadást. Továbbá elhatározta, hogy az Ur Jézus keresztalála 1900 éves évfordulójának emlékét valami módon megörökíti. A Kálvária restaurálása és a város elején lévő keresztnek helyrehozatala volna méltó emlék Budafok vallásos lelkületéhez. Esetleg egy kereszt felállítását a templom melletti tér közepén.

A **budafoki egyházközség 1932. évi számadása** közszemlére kitétetett és március 25-ig bárki által megtekinthető a budafoki egyházközségi irodában a hivatalos idő alatt hétköznapokon 9—12-ig.

— **A Gyóni Géza Irodalmi Társaság** által (a budafoki evangélikus egyház meghívására) március 4-én rendezett jótékonycélu irodalmi és művészeti estnél amely a budafoki Evangélikus Nőegyesület áldozatkészségéből igen kedélyes teastéllyel volt egybekötve, felülírtettek a következők: Záborszky Nándor polgármester 10 pengő, Thiele Miksa 8 pengő, Wünnenberg Gyuláné 6 pengő, Jantsovits Jenő és Reiber Lőrinc 5—5 pengő, Dr. Ambrózy Árpád ezredes, Kollerits Károly, Klein Mór és Schaár Bernát 4—4 pengő, Macskássy Sámuel 3 pengő, Bardócz Vilma, Macskássy László, Kiss Sándor, Nagy Etelka és Martony Árpádné 2—2 pengő, Zala József, Jooby Frigyes, Paulini Antal, Horvay Frigyesné, Báthory György és N. N. 1—1 pengő, Vili Rózsai, Winter Lajos, Dengel Vilmos, N. N. 50—50 fillér.

— **A Budafoki Evezős Club** tagjai holnap, vasárnap szállanak a tavaszi szezonban első ízben vízre. A Club tagjai János házy János tréner vezetésével rendszeres szobatrénínget tartottak. Holnap egyelőre csak a két négyes hajó kerül használatba.

— **A MFTR** mohácsi személyhajó forgalmát a március 11-én este 10 órakor induló hajóval kezdi meg. Ez a hajó Mohácsról 12-én délután 1 órakor indul vissza. A teherhajó forgalom már akkor megkezdődött, mikor a jég eltakarodott a Dunáról.

— **Vagyonörző testületet** alakítanak hadirokkantjaink, úgy, ahogyan ilyen testületekkel Budapesten, Újpesten, Rákospalotán, Pestszent-erzsebeten, Kispesten, Pestszentlőrincen, Pestújhelyen, de a nagyobb vidéki városokban is évek óta működnek. A vagyonörző testület által alkalmazott hadirokkantok este 9 órától reggel 6 óráig teljesítenek szolgálatot. Ez idő alatt a körzetbe tartozó előfizetők házaikat, villáikat, üzleteit és azok környékét tüzetesen körülvizsgálják, ellenőrzik a kapukat, üzleti roók lezárt voltát. S az ily módon megtartott szemle után minden őrzőit épületre vizsgálati bélyeget ragasztanak. A vagyonörzésért a testület 1—4 pengőig terjedő havi díjat szed. Érdeklődni és jelentkezni lehet a Finster-vendéglőben lévő Hadirokkant Szövetségi irodában.

— **A BIK atletikai és torna-szezonja** lassanként megkezdődik. A BIK atléta Ujfaluczky József szakoktató vezetése alatt hetenkint kétszer, hétfőn és szerdán délután 4-től gyakorlatoznak a BIK pályán. Eddig a polgári iskola tornatermében folytak a gyakorlatozások. Március 26-án a Pestvidéki Atletikai kerület mezei bajnoki futóversenyt rendez Pestszent-erzsebeten, amelyen a mi futóink is részt vesznek. A BIK tornász osztálya nagyban készül a március 27-iki kultúrest keretében tartandó tornászbemutatóra. Az osztálynak van női csoportja is, mely Mezey Julia testnevelési tanárnő irányítása alatt működik. Gyakorlatozások nőeknek kedden és pénteken délután 5—6 között a polgári iskola tornatermében, férfiaknak hétfőn, szerdán és szombaton 7—9 között ugyanott. Össze a tornász-osztály gyermekcsoportot is alakít.

— **A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara gyámoltjai.** A kamara úgy az ipari, mint a kereskedelmi társadalom rokkantjai számára 1927-ben 2—2 alapítványt tett le a Budapesti Kereskedők Menházána oly célra, hogy a menház a kamara jelölése alapján a kamara kerületébe tartozó elaggott, eiszegényedett és reaszoruló iparosokat és kereskedőket vegyen fel hoitig ellátott gondozottjai sorába. A kamara ezuttal egy **vidéki iparos helyének betöltésére hirdet pályázatot.** Olyan budapesti kamarakerületbeli, 60 éves kort betöltött, érdemes, jobb napokat látott vidéki iparosok, akik a felvételre igényt tartanak, kérvényüket életrajzuk rövid megírásával, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához (Budapest, V. Szemere-u. 6.) küldjék be, A kérvényhez születési, erkölcsi, iparüzési és szegénységi bizonyítvány csatolandó. A kérvények benyújtásának határideje 1933. március 31. Ez időpontot túl beérkező folyamodásokat a kamara figyelembe nem vesz.

A budafoki gyümölcskertek

szépen teleltek. Most járja a határt már három napja a földművelésügyi minisztérium megbízásából egy komisszió; kaliforniai pajzstetűt keresnek, de eddig még hála Isten, nem találtak. Már kezdetét vette a barackfák nyesése, a permetezés és a fák kiültetése.

Polgármesterünk elmúlt évi barackértékesítési akciója országsszerte feltűnést keltett és felhívta a szakörök figyelmét Budafokra. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület is meghívta polgármesterünket előadás tartására. **Polgármesterünk előadását „Tapszalatok az őszibarack értékesítése körül” címmel március 16-án délután 5 órakor fogja megtartani az egyesület Budapesten, Dohány-utca 20. sz. II. em. 14. helyiségében.** Felhívjuk olvasóink figyelmét az érdekesnek ígérkező előadásra, melyen úgy illenek, hogy városunk közönsége tömegesen vegyen részt. Egyben azt is jelentjük, hogy polgármesterünk régen várt könyve a baracktermelésről és értékesítéséről mihamar megjelenik.

Egyben jelezzük olvasóinknak, hogy lapunk legközelebbi számától kezdve állandó rovatot nyitunk a barackakció részére, melyben olvasóinkat minden aktuális kérdéssről és a hétről-hétre való teendőkről fogjuk értesíteni.

— **A dunai hajózás terén** nagyfontosságú döntés az, hogy a kormány 200—250 tonnás laposfenekű hajók építését vette tervbe, amelyekkel Budapesttől a Fekete-tengerig, sőt Egyiptomig is lehet terhet szállítani. Egyelőre félmillió pengőt szán ilyen hajókra a kormány.

— **A legalább 25 év óta** példásan és hűségesen szolgáló házicselédék közül néhányat a kormány 100 pengő jutalommal és elismerő oklevéllel tüntetett ki. Most a belügyminiszter közli, hogy amennyiben még jutalomra érdemes házicseléd volna s a gazdája hajlandó volna a 100 pengőnyi jutalmat sajátjából adni, a kormányzat hajlandó az elismerő oklevelet kiadni. A jutalmazásra vonatkozó előterjesztéseket a belügyminiszterhez kell intézni.

— **Építőipari munkások** abban az esetben, ha munkakeresés céljából legalább öten együtt vasuton utaznak, menetdíjmérséklésben részesülnek. Mindegyiknél ott kell lenni a munkakönyvnek, valamint városi, vagy községi bizonyítványnak arról, hogy utazásuk célja valóban munkakeresés. Ha a munkakereső csoport legalább 15 tagból áll, akkor a munkakönyvön kívül nem kell más igazolvány a kedvezmény igénybevételéhez.

— **A gyógyszerári éjjeli szolgálatot** páratlan napokon a Kigyóhoz címzett Varsányi-féle, páros napokon pedig a Szentlélekhez címzett Tamassy-féle gyógyszerár teljesíti.

Lakás kiadó
Budafok, Petőfi-ut 56.

Törley pezsgő

Városfelmérés — városfejlesztés

Irta: Szesztay Sándor.

III.

A háborút követő évek házhelytermelése nagyon jelentékeny volt. Körülbelül 200.000 házhely keletkezett az országos házhelyrendezésből és további, legalábbis 100.000 házhelyet osztottak ki a különböző üzleti vállalkozások. A 300.000 házhelyből legalább is 200.000 máig is beépítetlen és kézzől-kézre vándorol.

A már említett kisvárosok és községek tapasztalat szerint mindössze akkor fogják elkészíthetni városépítési elmunkálataikat, de még csak azokat a szabályozási és fejlesztési terveket is, amelyek az anyaközséget és az említett új házhelytelekeket vannak hivatva egymással szerves kapcsolatba és összhangba hozni, ha e munkálatok költségeit az állam és az érdekelt birtokosok érdekeltségük arányában együttesen viselik. Az állami támogatás elsősorban azokkal a kisvárosokkal és községekkel szemben mutatkozik méltányosnak és jogosnak, ahol a háboru óta szakszerű előkészítés nélkül nagyarányú házhelyosztások történtek, ahol tehát újat kell vágni a kisajátítási költségek mértéktelen felszaporodásának.

Az állam érdekeltsége elsősorban az állami földmérés tekintetében jelentkezik. Utóbbi kérdéssel már az 1927. évben kimerítően foglalkozott előbb az Országos Takarékosági Bizottság, majd együttesen vagy külön-külön a Magyar Mérnök és Építész Egylet geodéziai szakosztálya és a Földmérő Magánmérnökök Országos Egyesülete. E kérdés időszerű részleteivel ez az emlékiratunk is külön fejezetben foglalkozik. Az 1928. évben valóban történtek is intézkedések, amelyeknek immár 5 esztendeje folyó végrehajtása elegendő és hasznos tapasztalatot eredményezett a kérdések végleges rendezéséhez.

Igy erőteljesen előmozdítaná a község-szabályozás és a községfejlesztés érdekeit, ha az Állami Földmérés évenkénti programjánál figyelembe vétenének az említett kisvárosok és községek. Az e címen az államot terhelő költségek fedezésére az állami költségvetésben öt éven át körülbelül 200 000 pengőt szükséges felvenni. Az érdekelt birtokosokat terhelő költségeket a mai kivételes viszonyok között és a jogszokásnak is megfelelően elsősorban dologi és természetbeni szolgáltatások útján kell biztosítani.

Ugy véljük, hogy az állami földmérés teljesítésében álló állami támogatás az említett kisvárosok és községek számára is lehetővé tenné azt, hogy városépítési elmunkálataikat — de legalább is az építési főcélok biztosításához mulhatatlanul szükséges munkarészeket záros határidő alatt — lehetőleg öt év alatt valóban beszerezzék.

A magánmérnöki kar közreműködésével végzendő földmérési munkálatok egységes irányítása szempontjából célszerűnek látszik, hogy az 1928. évi 5000/I. M. sz. rendelet egyes intézkedései e munkákra is kiterjesztessenek. Ez a rendelet tagosításokra vonatkozik, ahol is az irányító teendők ellátása az Állami Földmérésre bízott s a szerzett ta-

pasztalatok a rendelet intézkedéseit teljesen igazolták.

Az egységes irányításra nemcsak a tervezés, hanem a városok és községek fejlődésével kapcsolatos építésiügyi kérdések megoldásánál is szükség van. E feladat a m. kir. belügyminiszter ur hatáskörét érinti s legcélszerűbbnek véljük, ha a már rendelkezésre álló állami szakérők célszerűbb alkalmazása útján a belügyminisztérium keretében külön építésiügyi műszaki szerv állítatik fel. Ezenkívül szükségesnek véljük azt is, hogy a megyei törvényhatóságoknál, közelebből az államépítészeti hivataloknál is olyan intézkedések törtéjenek, amelyek lehetővé teszik, hogy e hivatalok a törvényhatóságok fenhatósága alá tartozó kisvárosok és községek építésiügyi kérdéseinél az irányító feladatokat elláthassák.

A magyar mérnöki karnak régi törekvése, hogy a falvakban a magánmérnöki karból körzetenként járási mérnöki állások szervezessenek. A járási mérnök láthatná el a községek fejlődésével járó összes technikai teendőket. Az e munkák előállításához szükséges anyagi eszközöket a járási mérnök tevékenységét igénybevévő felektől hatóságilag beszedendő díjakból és illetékekből lehetne fedezni. Jelentősebb parcellázásoknál bizonyos járulék fizetésével lehetne megterhelni a felosztást kérelmezőt s ez a járulék is a járási mérnöki állás fentartásával járó költségek fedezésére volna felhasználható.

Árverési hirdetmény.

Budatétény községben fekvő a budatétényi 50. sz. betétben felvett ingatlan, 153 négyszögöl kert és 92 négyszögöl területű ház és udvar március hó 17-én délelőtt 9 órakor a budafoki kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében önkéntes árverésen eladatik.

Deficit-e a HÉV?

A főváros megvette a HÉV részvénytöbbségét, de még mindig nem csittult el az a harc, amely a megvásárlás körül hosszú időn át folyt. Erről a harcról ad hirt az a közlemény, amely a főváros egyik közigazgatási jellegű lapjában napvilágot látott.

Igy szól a közlemény:

A Fővárosi Tudósító jelentése szerint a Beszkárt székházában megjelentek a HÉV igazgatóságának képviselői és aláírták úgy ök, mint a Beszkárt megbízottai a HÉV és a Beszkárt között megkötött szerződést, továbbá a Községi Takarékpénztár és a Parkváros r.-t. között létesült megállapodást. A szerződések aláírásával befejezetté vált a HÉV és s hozzátartozó vagyonkomplexum fővárosi tulajdonba jutása.

Eddig a félhivatalos jelentés. Ezzel kapcsolatban közelebbi rámutatni, hogy a HÉV megváltása, illetőleg a HÉV-részvények többségének megvásárlása komoly bajokat fog okozni a főváros háztartásában. A HÉV deficit-e vállalat s a főváros a maga nyakához el-tüntetett deficitjét növeli az újabb hiány elvállalásával. De nemcsak a HÉV deficitje szakad a főváros nyakába, hanem az egész pénzügyi művelet további évi többszáz ezer pengőket kitevő költsége. Mindezek a kiadások az évek során még növekedni fognak, s ezekre fedezet csak egy van: a további tulajdonát.

Amikor a HÉV tényleges átvételéről ezennel tudósítással szolgálunk, megállapítjuk azt a különben tételes törvényen alapuló gyakorlatot, hogy a közgyűlésnek azok a tagjai, akik a HÉV-részvények megvásárlása mellett névszerint szavaztak a közgyűlésen, a maguk egész vagyonával és jövedelmével felelősek ezért a szavazásért.

Véleményünk szerint, ha a „nagyobb forgalom kevesebb haszon” álláspontjának érvényesítésével a tarifákat a mai gazdasági helyzetnek megfelelő szintre szállítják alá, nem lehet deficit.

Rendőrségi felhívás!

Tekintettel az általános gyűlési tilalomra felhívom az egyesületek vezetőinek a figyelmét a 6622/920 M. E. rendeletre, melynek értelmében a jóváhagyott alapszabályokkal bíró egyesületek is kötelesek választmányi- és tag gyűléseiket, ugyszintén nyilvános vacsoráikat és ünnepeiket legalább 3 nappal előbb a rendőrségnek bejelenteni.

Ennek elmulasztása kihágást képez és elegendő ok az egyesület működésének felfüggesztésére is.

Budafok, 1933 március 10-én.

Jantsovits s. k.
m. kir. rendőrtanácsos,
a kapitányság vezetője.

Mindazoknak, akik boldogult nagybátyámat, sógort és cégtársat, **Mészáros Vince Vilmost**, a Bello Alfréd cég tagját utolsó útjára elkísérték s mély fájdalomunkban részvétükkel megvigasztaltak, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Bukovszky Ferenc és neje
valamint
Bello Hilda.

Házhely és földbirtok

kimérést, parcellázást, területelhelyesítést vállal, szomszédok között fölmérülő meggyevitakat elintéz, új fölméréssel kapcsolatos panaszokat megelégedésre bonyolít le, város-szabályozási vonalat kijelöl:

Hetyey Gyula

okl. mérnök, Pestvidéki kir. Törvényszék hites szakértője

BUDAFOK, Hosszubegey-uica 14. szám.

SEYBOLD

KITÜNŐ PALACK
ÉS HORDÓBOROK

ALAPÍTÁSI ÉV 1882

1932. Fk. 1727. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Koncz Árpád budafoki ügyvéd által képviselt Weber Antal javára 276 P 70 fillér tőke és több követelés járuléka erejéig a budafoki kir. járásbíróóság 1932. évi P. 5271. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehatás folytán végrehajtást szenvedőtől 1932. évi november hó 21-én lefoglalt 4670 pengőre becsült ingóságokra annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből kinem tűnő más foglaltatottak javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs végr. szenv. lakásán, üzletében Budafok, MÁV-vasútállomás mellett leendő megtartására határidőül 1933. évi március hó 21. napjának délután 5 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt kb. 30 vagon piktortéglát, kocsit, deszkáépítményt, deszkabódét és kb. 300 deszka s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5.610.931 M. E. sz. rendelet értelmében csak azok árvezehetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzzel leteszik.

Budafok, 1933. évi február hó 16-án.

Ifj. Apáthy Péter
kir. bír. végrehajtó.

Nedves, hűvös időben, reumatikus és hüléses bántalmaknál legjobb a

villamos testmelegítő párna.

Készpénzfizetés ára: 18.10.

10 havi részletfizetésre ára: 19.80. 1 havi részlet 1.98.

Áramfogyasztása csekély, óránként 4 fillér.

Glória

villamos táskás gramofon

Díjtanul

bemutatója:

motorhajtású automatikus kapcsolóval 6 lemezzel együtt több havi részletre á. P. 160 68.

BUDAFOKI VILLAMOSSÁGI R-T.

Budafok, Apponyi-ut 29 szám.